

Vztah státu a církve v Evropě

Vojtěch Šimíček*

Ve dnech 12.–13. října 2001 uspořádala „Mezinárodní nadace katolických univerzit“ v Paříži mezinárodní vědeckou konferenci. Tato konference byla součástí výzkumného projektu, který si klade za cíl dlouhodobě mapovat a analyzovat jednotlivé aspekty vztahu státu a církve ve vybraných evropských zemích. V současnosti jsou do tohoto projektu zapojeny následující země: SRN, Rakousko, Francie, Skotsko, Španělsko, Anglie, Itálie, Polsko, Chorvatsko a Česká re-

publika. Hlavním výstupem projektu má být vydání knihy obsahující souhrnnou analýzu sledované problematiky podle jednotlivých zemí, a to do konce roku 2003. Za tímto účelem se vytvořily malé pracovní skupinky, tvořené především sociology, konstitucionalisty a politology, které se pokusí toto interdisciplinární téma zkoumat.

Jednání konference zahájil K. Ballestrem, který na úvod zformuloval následující teze:

---

* Doc. JUDr. Vojtěch Šimíček, Ph.D., Katedra ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

- v Evropě dochází k dlouhodobému procesu sekularizace,
- tento proces probíhá v jednotlivých zemích ne-
stejněměrně,
- tyto diference souvisí rovněž se vztahem státu
a církve a z těchto rozdílů je možno se nechat
vzájemně inspirovat.

Úkolem projektu proto má být analýza korelace státu a církve ve vztahu ke zmíněnému procesu sekularizace. V této souvislosti K. Ballestrem předeštel k vědeckému přezkoumání v jednotlivých zemích následující tezi A. de Tocquevilla: V podmínkách moderní demokracie je nejlepším předpokladem pro svobodný rozvoj církevního života „přátelské oddělení“ státu a církve.

První blok referátů zástupců jednotlivých zemí byl věnován právním (zejména ústavním) aspektům vztahu státu a církve, a to zejména s ohledem na problematiku náboženského vzdělávání. V této souvislosti se

jednotliví referenti především snažili o klasifikaci vztahu státu a církve podle tří základních modelů: oddělení („separation“), kooperace a identita. Kritéria této klasifikace byla zejména následující: právní status církve, jejich financování, konfesní školství a jejich postavení, náboženské vzdělávání a výchova, pracovní právo (ve smyslu postavení církevních pracovníků), církevní sociální práce a ustanovování církevních hodnostářů. Po přednesení jednotlivých referátů následovala diskuse a poté se účastníci rozdělili do tří pracovních skupin (dle kritéria jazyka, tzn. angličtiny, němčiny a francouzštiny), v rámci nichž diskuse pokračovala.

Rovněž druhý den byl zahájen přednesením jednotlivých „zemských zpráv“ – tentokrát věnovaných otázkám náboženského vzdělávání a poté následovala jednání pracovních sekcí. Po závěrečné diskusi a projednání dalších kroků předmětného projektu byla konference ukončena a dále proto nezbývá než se těšit na vydání zmíněné komparativní publikace.